



Veľatské ozveny

December 2016

číslo 2
ročník XIII

Milí Veľatčania,

rok 2016 sa chýli ku koncu. Aký bol? Určite pre každého z nás iný. Jedno však bolo v Cirkvi spoločné: prežívali sme Mimoriadny Svätý rok milosrdenstva.

Cirkev začala s tradíciou slávania svätých rokov už v roku 1300 za pontifikátu pápeža Bonifáca VIII., ktorý počítal so slávením jubilea každých sto rokov. Od roku 1475 sa slávenie „riadneho svätého roku“ začalo opakovať po 25 rokoch, aby ho mohla zažiť každá generácia. Doteraz bolo 26 riadnych svätých rokov. Naposledy to bol Jubilejný rok 2000. Uplynulý rok 2016 bol teda naozaj *mimoriadny*. Mohli sme prechádzať bránami milosrdenstva nielen v ďalekých Rímskych bazilikách, ale tieto brány nám boli bližšie, ako kedykoľvek predtým: ved' len na Slovensku ich bolo ustanovených vyše 90. Mohli sme zakusovať nekonečné Božie milosrdenstvo vo svätej spovedi, kde nám Boh odpúšťa hriechy.

Je dôležité uvedomiť si, že zakončením Mimoriadneho Svätého roka milosrdenstva a zatvorením brán milosrdenstva sa nezatvára srdce Boha a ani jeho milosrdenstvo voči nám sa nekončí. Naopak. Tento rok nám dal opäť možnosť prísť bližšie k Nemu.

Človek sa však častokrát nechce priblížiť k Bohu, hoci po ňom v hĺbke svojho srdca túži. Svätý Augustín to vyjadril slovami: *Nespokojné je naše srdce, kým nespočívne v tebe, Bože*. Opäť sú pred nami sviatky Narodenia Pána. Boh sa sklonil k nám, stal sa jedným z nás, aby nás priviedol späť k sebe. Pozýva nás k sebe...

Jeho lásku môžeme zakúšať už tu na zemi – v spoločenstve Cirkvi. Pán Ježiš nám to ukázal na jednom podobenstve: Istý človek pripravil veľkú večeru a povedal pozvaným: „*Pod'ťe, už je všetko pripravené*.“ (Lk 14, 17) No oni sa začali všetci vyhovárať. Jeden kúpil pole, iný záprahy volov, ďalší sa oženil a tak napokon ani jeden neprišiel.

Boh pozýva aj dnes každého z nás, aby prišiel k Nemu. Ak sa človek bude vyhovárať, zostane v konečnom dôsledku hladný.

Ak chceme prežívať plný život, bez Boha to nepôjde. To, čo hovorovali naši predkovia, platí naďalej: *Bez Božieho požehnania márne naše namáhania*. Prajem Vám milostiplné sviatky Narodenia Pána a požehnaný rok 2017.

o. Ivan Molčányi, gréckokatolícky farár

V roku 2016 sa v našej obci narodilo 7 detí:

Matúš Devald
Samuel Kotos
Samuel Makuňa
Jozef Jano
Nikola Nikoletta Drótosová
Kristián Lukáč
Marek Šandor



V roku 2016 nás opustilo týchto 5 občanov:

Marta Kurejová
Bronislav Szkandera
Marta Bobíková
Ján Bereš
Tibor Hančin



Koncom minulého školského roka sa naša škola zapojila do projektu o získanie finančného daru 1 000,- € ktorý organizovala Raiffeisen bank. Cieľom bolo podporiť vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia s využitím inovatívnych foriem a metód vo výchovno-vzdelávacom procese. V tomto projekte sa nám podarilo zvíťaziť. Tento finančný dar bol použitý na nákup výpočtovej techniky pre našu základnú školu.

V polovici októbra žiaci našej školy absolvovali dvojdnú exkurziu v Trebišove. Prvý deň si pozreli expozíciu o histórii poľnohospodárstva na východnom Slovensku a ľudové odevy južného Zemplína. V priestoroch bývalej koniarne našich žiakov zaujala výstava poľovnej zveri a jej biotopov z rôznych kútov sveta. Druhý deň žiaci vďaka sponzorstvu Aqua Mária Veľaty mohli vidieť hodnotné divadelné predstavenie Soľ nad zlato, a tiež pochutnať si na dobrých koláčikoch v Trebišovskej cukrárni.

Dňa 10. novembra 2016 navštívili našu školu účastníci programu Erasmus a KA2 v súvislosti s realizáciou projektu Invent an ideal School through a European Experience, zameraného na porovnávanie vzdelávacích systémov v krajinách Európskej únie a zvyšovanie kvality škôl. Návštevy sa zúčastnili zástupcovia koordinátorskej školy z Košíc a zástupcovia partnerských škôl z Francúzska, Poľska, Španielska a Talianska.

PaedDr. Martina Molčányiová, učiteľka

***Veselé Vianoce prichádzame priať, aby človek človeka vždy mal rád,
aby jeden druhému viac šťastia prial, aby ten Nový rok za to stál.***

Správa o aktivitách obecného úradu

Milí občania, na záver každého kalendárneho roka pristupujeme prostredníctvom obecných novín k hodnoteniu pracovných aktivít na území našej obce.

- Za posledné roky sme v obci postavili dve obecné bytovky. K dispozícii máme už 13 obecných bytov, ktoré sú v súčasnosti obsadené. Štát pri výstavbe obecných bytov nižšieho štandardu poskytuje finančné prostriedky na vykurovanie týchto bytov buď elektrickým kúrením alebo kúrením prostredníctvom tuhého paliva. Obecné zastupiteľstvo na náklady obce odsúhlasilo aj vybudovanie plynovej prípojky k bytovke na ulici Športová. Prípojka sa realizovala v mesiaci september. Nájomníci tejto bytovky si môžu na vlastné náklady zaviesť do bytov plynové kúrenie.
- Prostredie okolo bytoviek postupne upravujeme aby urbanisticky zapadlo do obce. Na obecnom úrade však evidujeme ďalšie žiadosti o bývanie. Toto poukazuje na to, že bytov pre mladé rodiny je vždy nedostatok.
- Museli sme reagovať na požiadavku Úradu verejného zdravotníctva v Trebišove, ktorá sa týkala modernizácie zariadení základnej a materskej školy, konkrétne v školskej kuchyni a v hygienickom zariadení pre zamestnancov. V tomto zariadení sa stravujú školáci a okrem nich sa tu pripravuje obed aj pre našich občanov (seniorov), ktorý je prostredníctvom opatrovateľskej služby distribuovaný do ich domácností. Zabezpečujeme obed pre viac ako 30 seniorov.
- V parku pred touto multifunkčnou budovou (ZŠ a MŠ, lekár, lekáreň) sme vybudovali parkovaciu plochu pre autá zamestnancov a pacientov prichádzajúcich k lekárovi.
- Vyčistili sme okolie Slanej studne. Vybudovali sme prístrešok pre posedenie a oddych, upravili sme samotnú slanú studňu a vybudovali sme v jej okolí umelé jazierko. Na tieto práce sme získali aj finančnú podporu z KSK. V úprave okolia budeme pokračovať aj v ďalšom roku. Vyčistiť chceme celú plochu patriacu obci.
- Vybudovali, zrenovovali, resp. zrekonštruovali sme všetky autobusové zástavky, ktoré patria pod obec. Poslednú piatu autobusovú zástavku v súčasnosti budujeme na parcele pred cintorínom. Len na margo chcem uviesť, že projektantka vypočítala náklady na túto autobusovú zástavku 15 000 eur. Obecný úrad sa však rozhodol autobusovú zástavku vybudovať za dohľadu stavebného dozoru svojpomocne. Tu si treba uvedomiť, že všetko čo chceme resp. potrebujeme v obci vybudovať resp. zrekonštruovať podlieha veľmi zdĺhavému legislatívnemu procesu, ktorý zahŕňa vyjadrenia dotknutých inštitúcií, čo bohužiaľ trvá mesiace.
- Na budove základnej školy sme z dotácie Úradu vlády SR vymenili všetky okná, vchodové dvere, polovicu budovy sme zateplili a upravili fasádu. Robíme všetko preto, aby sme získali ďalšie prostriedky na dokončenie tejto budovy. V súčasnosti vykonávame stavebné práce v interiéri tejto budovy na prízemí. V budúcom školskom roku chceme do zrenovovaných priestorov prízemí presťahovať deti základnej školy. Prvé poschodie tejto budovy so samostatným vchodom zo zadnej časti budovy sme dali do prenájmu detašovanému pracovisku Cirkevnej strednej odbornej školy sv. Jozafáta. Celú budovu základnej školy sme museli odvodniť (oddrenážovať) a tiež sme museli rozšíriť kapacitu žump.
- Zrekonštruovali sme dom smútku. Vymenili sme dvere, urobili fasádu a zrenovovali sme schody. Tento projekt bol financovaný predovšetkým z dotácie Úradu vlády SR. Na cintoríne postupne dávame zrezávať vysoké smrek, ktoré sú nebezpečné pre okolité náhrobné pomníky – hrozí ich poškodenie počas nepriaznivého počasia. Na túto prácu si musíme objednávať špecialistov pre rezanie vysokých stromov.
- V jarných mesiacoch boli v obci a jej okolí odstránené divoké skládky. Túto činnosť realizovala firma, ktorá uspela vo výberovom konaní.
- Pre potreby občanov obce sme kúpili nový fekálový prives. Starý fekál nám doslúžil a z hygienického hľadiska už nebol schopný prevádzky.
- Získali sme finančné prostriedky na urbanisticko-architektonickú štúdiu – Revitalizácia Andrásyho parku. Finančné prostriedky na tento projekt sme získali zo Slovenskej agentúry životného prostredia, Banská Bystrica.
- Naše aktivity nás zaradili medzi obce, ktorým bolo schválené a odovzdané nové hasičské auto „Iveco Daily“ pre činnosť našich dobrovoľných hasičov. O jeho potrebe a jeho využiteľnosti v obci asi netreba občanov presviedčať.
- Pripravili sme projekt na úpravu okolia hasičskej zbrojnice, ktorý sme zaslali do Environmentálneho fondu.
- Pracuje sa na projekte pre rekonštrukciu obecnej hasičskej zbrojnice.
- Pracujeme na príprave podkladov (dokumentácie) pre zriadenie sociálneho podniku – „Spracovanie odpadového dreva“ v obci, ktorého zriadenie nám schválila vláda SR.
- Naši občania zaradení do verejno-prospešnej práce pravidelne upravujú obecné priestory (kosia, hrabú, strihajú živý plot, čistia priekopy atď.). Ich činnosť je pre našu obec na prospech.

V závere mi dovoľte, aby som Vám zaželel šťastné a požehnané vianočné sviatky, veľa úspechov a rodinnej pohody v Novom roku 2017

Prof. MVDr. Mikuláš Levkut, DrSc., starosta obce

Mikuláš

Na svätého Mikuláša v nebi býva veľký ruch, anjelici všetkým deťom robia účty zo zásluh. A pretože v Materskej a Základnej škole vo Veľatoch máme samé dobré deti, ktoré majú dušičky čisté a nevinné, veľmi sme sa tešili na Mikuláša, lebo sme vedeli, že nám donesie darčeky.

Deti žiarivými očkami pozerali von oknom a pozorne počúvali, či náhodou nebudú počuť zvonček. Mikuláš nemal zvonček, ale zabúchal nám na okno palicou, alebo žeby to bol čert? Trocha sme sa zľakli a možno, že boli aj slzičky, ale keď sme zbadali Mikuláša s veľikánskou taškou plnou darčiekov, tak sme sa potešili. Mikulášovi sme spievali, recitovali, deti zo základnej školy trochu krajšie, ale Mikuláš odpustil malým deťom a všetkým rozdal darčeky. Ani sme sa neobzreli, už sa vo dverách objavil ujo Slavomír Rusnák, majiteľ penziónu Aqua Mária Veľaty, ktorý nám doniesol veľa hračiek pre deti materskej školy a do školského klubu ZŠ. Z celého srdca mu ďakujeme, že si našiel cestu medzi nás, pretože vedel, že deti majú veľmi radi hračky, s ktorými sa v škôlke hrajú celý deň. Takto sme prežili krásny deň, na ktorý budeme ešte veľmi dlho spomínať.



Eva Oriniaková, riaditeľka MŠ

Stanovisko k letákom distribuovaným vo Veľatoch a okolitých obciach

V utorok ráno 29. novembra 2016 si občania spomínaných obcí našli v poštových schránkach letáky zaslané anonymom. Ich obsahom bola kritika práce Obecného úradu Veľaty a neplatenie dane jedným podnikateľom. V obciach Michalčany a Luhyňa v letáku bolo uvedené aj meno dotknutého podnikateľa.

K vzneseným neopodstatneným pripomienkam za OcÚ Veľaty uvádzame nasledovné stanovisko:

- Občania pracujúci pri OcÚ Veľaty na verejno-prospešných prácach kosia trávu vo vegetačnom období len na verejných priestoroch. Ak občania obce majú iné informácie, nech ich oznámia na obecnom úrade.
- Odvoz fekálií a dovoz palivového dreva z lesa pre občanov obce je vykonávaný za úhradu v súlade s schváleným VZN č. 2/2010 o úhradách za poskytované služby obcou. To, že niekedy občan odovzdá finančné prostriedky za poskytnutú službu priamo zamestnancovi, tento prijaté financie následne odovzdáva poverenej pracovníčke OcÚ k vystaveniu bločku o zaplatení, je pravdepodobne nepravdivé zneužívanie. Zodpovedná úradníčka bloček vypíše vždy, originál založí do pošty pre príjemcu a kópiu uloží do účtovníctva (je k nahliadnutiu pre občanov). Ak si občan originál bločku o zaplatení neprevezme, tento je po nejakom čase skartovaný. Z podnetu anonymu som v týchto dňoch vydal príkaz pracovníckam obecného úradu, že služba občanom bude poskytnutá až po úhrade objedanej služby.
- Čo sa týka platenia daní podnikateľmi, prehlasujem, že ku dnešnému dňu majú všetci podnikatelia zaplatené všetky dane. Bodaj by tak statočne platili dane aj fyzické osoby.
- Sporným bodom, ktorý je napádaný jedným poslancom obecného zastupiteľstva, je platenie dane za ubytovanie na osobu a noc v penzióne Aqua Mária. Vo VZN č. 1/2016 (§ 11 odst. 7) poslanci nenavrhlí zmenu VZN v predchádzajúcich rokoch, t.j. platenie dane za ubytovanie na osobu a noc. Podľa Zákona č. 582/2004 Z.z. – *Zákon o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady*, piata časť § 43 – daň za ubytovanie, obecné zastupiteľstvo môže resp. nemusí udeliť daň za ubytovanie na osobu za noc. Na základe uvedeného možno konštatovať, že obecné zastupiteľstvo tento zákon neporušilo. Na ostatnom zasadnutí obecného zastupiteľstva poslanci odsúhlasili platenie za ubytovanie na rok 2017 tridsať centov na osobu a noc v penzióne Aqua Mária.

Stanovisko k referendu

K projektu s názvom „Stavba vodného a športového areálu“ predloženým vlastníkom nehnuteľnosti, Ing. J. Arthurom, pre vloženie do Územného plánu obce boli iniciované dve petície.

Jednu petíciu doručili na obecné zastupiteľstvo občania susediaci s pozemkom zamýšľaného projektu. Táto petícia bola proti výstavbe vodno-športového areálu. Občania svoj nesúhlas odôvodnili narušením ich životného prostredia, pretože by areál bol v tesnej blízkosti ich domova. Táto petícia však nenaplnila požiadavky petície podľa Zákona o obecnom zriadení.

Petičný výbor druhej skupiny občanov, ktorí boli za výstavbu „Vodného a športového areálu“ nazbierali 32 % podpisov od občanov našej obce. Obecné zastupiteľstvo na svojom zasadnutí dňa 28. 9. 2016 neschválilo požiadavku petičného výboru, aby projekt predložený Ing. J. Arthurom bol vložený do Územného plánu obce.

Neschválením tejto požiadavky obecným zastupiteľstvom sa naplnili podmienky pre vyhlásenie referenda. Zákon o Obecnom zriadení hovorí, že referendum musí byť vyhlásené vtedy, ak petícia prekročí 30 % voličov – občanov obce. Obecné zastupiteľstvo v súlade so zákonom o obecnom zriadení je povinné vypísať referendum a vlastne nechať rozhodnutie na občanoch obce. Referendum musí byť vypísané do 90 dní. Tento termín bol dodržaný.

Občianske združenie OZ Stopa, ktoré organizuje Veľatský lesný beh, tento rok rozšírilo svoje aktivity. Začiatkom leta usporiadalo v našom okresnom meste športovú udalosť „Nočný beh Trebišov“, prihlásilo veľatský platan do súťaže Strom roka 2016 a opäť chystá Štefanský pingpongový turnaj.

Začiatkom septembra sa už po tretí krát konal Veľatský lesný beh. Organizátori a množstvo dobrovoľníkov sa opäť postarali o uskutočnenie vydareného podujatia, ktoré sprevádzalo pekné počasie a vynikajúca atmosféra. Účasť bežcov bola opäť o niečo vyššia – na štart sa postavilo 63 bežcov, z ktorých bolo 14 Veľatčanov. Bežalo sa po 11km a 17km trati so štartom na ihrisku, cez dedinu, pole a vinice do lesa (kde bola najväčšia časť trate) a späť na ihrisko. Spomedzi Veľatčanov sa najviac darilo pani Viktorii Barilovej, ktorej sa vo svojej kategórii podarilo získať pódiové umiestnenie. Taktiež sa mnohým Veľatčanom podarilo prekonať svoje osobné rekordy z predošlých rokov (kompletné výsledky na www.ozstopa.sk).

OZ Stopa ďakuje za podporu tohoto podujatia pánovi starostovi, poslancom, zamestnancom obecného úradu a všetkým podnikateľom, ktorí podporili beh finančne a vecnými darmi. Vďaka vyzbieraným darom sa opäť podarilo prichystať hodnotné ceny pre víťazov, tombolu, pohostenie, elektronickú časomieru a pamätné tričká. Obrovská vďaka patrí dobrovoľníkom (cca 30 Veľatčanov), ktorí svojou snahou priložili ruku k dielu – pri stavaní stanov, varení guláša, registrácii, usmerňovaní bežcov na trati, chystaní občerstvenia či zabezpečenia hudby. Veľatčania opäť dokázali, že keď sa spoja pre dobrú vec, tak to stojí za to.

V závere pozývame všetkých priaznivcov športu na Štefanský pingpongový turnaj, ktorý sa uskutoční na 2. sviatok vianočný – v pondelok, 26. 12. 2016 od 14:00 v kultúrnom dome vo Veľatoch. Registrácia hráčov bude na mieste. Účasť divákov je vítaná. Prevencia proti zime bude okrem pohybu aj v podobe teplého čaju a vareného vína.

Všetkým Veľatčanom prajeme pozhnané sviatky.

Vladimír Jacko, Vladimír Viernus a Peter Kavul'a



Osobnosti Veľat

Naša obec bude v roku 2020 oslavovať 800. výročie prvej písomnej zmienky. Pri tejto príležitosti sa pripravuje reedícia publikácie, ktorá vyšla pod názvom *Z dejín obce Veľaty*. Od jej vydania uplynulo 11 rokov a preto pán starosta v apríli 2016 inicioval stretnutie, na ktorom sa stretli aj spoluautori publikácie, pán Ján Mudroň a pani Monika Ostrožovičová, aby sa porozprávali o budúcej podobe knihy.

Pri prechádzaní jednotlivých strán boli navrhnuté isté korekcie a taktiež rozšírenie niektorých častí. V závere knihy sa nachádzajú krátke životopisy osobností obyvateľov, ktorí sa zapísali do histórie obce Veľaty. Nad stolom sa vzniesla diskusia, kto je vlastne osobnosť. Je to iba osoba, ktorá dosiahla akademický, či vedecký titul? Má to byť osoba, ktorá sa tu narodila, alebo sem patria aj tí, ktorí sa sem prisťahovali, takzvaní „pristáši“? Mnohí tu vyrastali a odišli... Kto je teda osobnosť?

V poslednom čase sa na medzinárodnom fóre presadili športovci, v cyklistike Peter Sagan a v tenise Dominika Cibulková a právom im patrí pomenovanie osobnosť Slovenska. Prečo? Tvrdo na sebe pracovali, dali si cieľ, ku ktorému sa snažili priblížiť a dosiahnuť ho. A podarilo sa im to. Tento úspech nedosiahli len pre seba, ale reprezentujú našu krajinu, sú vzorom pre iných.

Vedné odbory si definujú osobnosť ako sumu všetkých psychických osobitostí vytvárajúcich individualitu jedinca, tiež aj ako produkt spoločenských vzťahov. Pre mnohých je osobnosť tá osoba, ktorá tu niečo po sebe zanechala – potomstvo, literárne dielo, budovy, obrazy...

Počas mesiaca november navštevujeme cintoríny. Kto si prešiel aj ten náš, spomenie a opráší si v svojej mysli aj spomienky na človeka, pri hrobe ktorého stojí. A tak sa vynárajú spomienky na pána učiteľa Staviščáka, manželov Horných, na pani Máriu Kolesárovú i útlu pani Čopkovú, ktoré málokedy vynechali sv. omšu v kostole, na pani Annu Kolesárovú, ktorá sa nikdy nezabudla opýtať „ako sa máš?“ keď niekto išiel na poštu a na pána Jána Zlatnického a jeho obľúbené slovné spojenie „v cichosci“. Mohli by sme spomínať ďalej, na pána Čuchráča, ktorý veľmi prispel kamenárskou prácou pri oprave kostola, či cerkvi, na pána Rusnáka v obchode, kde boli cukrovinky na okrúhlych stojanoch. Spomienky na tých, čo ako prví mali auto (pán Jakubčík), traktor (pán Kolesár) a určite aj na iných, na mladých, ktorí tu ešte mohli byť i tých, ktorí svoj život naplnili množstvom dní.

V každej rodine sa určite nájde človek, ktorý bezpochyby patrí do tejto galérie osobností obce. Tu však je potrebné spojiť sily pre spoločnú vec – otvorene a slobodne. Prispieť svojou troškou k dielu môžete aj Vy, aby sa na nikoho nezabudlo, aby nebol pocit krivdy, prečo ten áno a tamten nie. Prosíme Vás týmto o Váš názor – napísanie krátkeho životopisu, prípadne len tip, poskytnutie údajov a fotografií o významnej osobnosti z rodiny, a takto prispieť ku krásnej mozaike histórie našej obce a regiónu.

Mgr. Monika Ostrožovičová